

KREŠIMIR LACKOVIĆ

Sveučilište Sjever, Odjel Komunikologija, mediji i novinarstvo, Koprivnica, Hrvatska*

TEA GAŠPARIĆ

Sveučilište Sjever, Odjel Komunikologija, mediji i novinarstvo, Koprivnica, Hrvatska**

ULOGA I POLOŽAJ ŽENA U SPORTSKOM NOVINARSTVU

Sažetak: *Sportsko novinarstvo poseban je oblik novinarstva koji prenosi informacije o sportskim temama i događajima. Česti su stereotipi kako muškarci mogu kvalitetnije izveštavati o sportskim događajima nego žene. Stoga je cilj ovog rada saznati i prikazati kakav je položaj i uloga žena u sportskom novinarstvu bio nekada, a kakav je danas, odnosno otkriti susreću li se sportske novinarke s diskriminacijom, šta javnost misli o ženama u sportskom novinarstvu i kakvu budućnost imaju žene u toj delatnosti. U tom smislu postavljene su hipoteze: ženama je teže uspeti u sportskom novinarstvu, kako se sportske novinarke susreću s raznim oblicima diskriminacije i kako je uopšte manji interes žena za sportsko novinarstvo. U istraživanju je korišćena opšta i posebna metodologija, ali i istorijski metod, pomoću kojeg je otkrivena istorijska uloga žena u novinarstvu uopšte, kao i u sportskom novinarstvu. Sadržajno su prvo obrađene posebne karakteristike sportskog novinarstva i sportskih novinara, a zatim je obavljeno istraživanje. Korišćena je recentna literatura i sprovedene su ankete s raznim ciljanim grupama. Rezultati istraživanja su utvrdili opravdanost ciljeva o položaju žena u sportskom novinarstvu, a time i potvrdili postavljene hipoteze. Na temelju prikupljenih podataka napravljena je analiza rezultata pa su nakon rasprave doneseni zaključci. Nastavak istraživanja ove teme treba usmeriti na sofisticiranije metode, te na obrazovni proces kako bi žene bile više i kvalitetnije zastupljene u sportskom novinarstvu.*

Ključne reči: *mediji, sportsko novinarstvo, sportske novinarke, diskriminacija.*

1. Uvod

Novinarstvo je profesija koja se razvijala u skladu s razvojem društva. Kao i u drugim društvenim, a posebno u privrednim aktivnostima, vodeću ulogu imali su muškarci. U radu se obrađuju položaj, uloga, ali i problemi zbog čega žene manje sudeluju u novinarskoj društvenoj delatnosti, što se vidi iz podataka da se, na primer, muškarci kao voditelji pojavljuju u 60 odsto analiziranih informativnih emisija. Žene su izrazito

* klackovic@unin.hr

** tegasparic@unin.hr

podzastupljene kao nosioci sadržaja vesti – u toj ulozi se pojavljuju u tek 8,3% slučajeva, a muškarci u četiri puta više – 33,4%. Izjave muškaraca triput su češće u dnevnicima, dok ženskih glasova uopšte nema u 40% priloga koje potpisuju novinarke, te u više od polovine priloga koje potpisuju muškarci (Car i dr., 2017).

Posebna pažnja se posvećuje sportskom novinarstvu kao vrlo važnom delu novinarstva bez kojeg je nezamisliv bilo koji medij kako na lokalnom, tako i na nacionalnom, regionalnom, pa i na globalnom nivou. „Sportsko novinarstvo je posebna vrsta novinarstva koja sportske događaje i s njima povezane teme najavljuje, izravno prenosi, komentariše i analizira nakon što završe, a neizravni deo tog procesa su sportski događaji i njihovi učesnici, predmet informacije, mediji i sportski novinari te recipijenti” (Vasilj, 2014: 23). Osim toga, pažnja je i na sportskim novinarima kao osobama koje vole sport i prate razne sportove kako bi što kvalitetnije informisali javnost o sportu, sportistima, sportskim klubovima i organizacijama i sportskim događajima.

Posebna pažnja u članku je usmerena na položaj i ulogu žena u sportskom novinarstvu. Naime, žene su se kroz celu istoriju borile za ravnopravnost s muškarcima, a tako je bilo i sa ženama u sportskom novinarstvu, koje su prolazile period od uopšte ulaska u taj svet do nerazumevanja, obezvređivanja od strane kolega i javnosti do pojave raznih stereotipa. Mnoge sportske novinarke su nailazile na razne neugodnosti tokom obavljanja svog posla. Neke su bili fizički napadnute, druge su bile seksualno zlostavljane ili uznemiravane ili su bile predmet zlobnih komentara. Bilo je stavova da su žene zamena za popunjavanje, ali ne i glavne od ponedeljka do petka (Swanson, 2009). U praksi su sportske novinarke nailazile na znatne prepreke s kojima su se suočavale ako su želele uspeti kao novinarke. Naročito su bile uskraćene u obrazovanju, edukaciji i napredovanju. Međutim, ipak je bilo nekoliko odlučnih, pionirki koje su pronašle put u redakcije uz žestok otpor većinom muške radne snage (Franks, 2013: 1).

Sportske novinarke i danas se nalaze u neugodnim situacijama. Susreću se s raznim problemima i oblicima diskriminacije. Bez obzira što danas više nije neobično videti ženu u sportskom novinarstvu, one su i dalje znatno manje zastupljene u praćenju sporta, mada se taj broj povećava. Ishodište ovog rada je istraživanje uloge i položaja žena u sportskom novinarstvu. U tom smislu je postavljena hipoteza kako su žene suočene s više otežavajućih okolnosti i diskriminacija, što utiče na manje sudelovanje žena u sportskom novinarstvu. Zato je sprovedena višeslojna anketa na području Republike Hrvatske i susednih zemalja kako bi se utvrdile činjenice koje dokazuju hipotezu. Cilj ovog rada je saznati kakav je položaj i uloga žena u sportskom novinarstvu danas, otkriti susreću li se sportske novinarke s diskriminacijom, šta javnost misli o ženama u sportskom novinarstvu, te kakvu budućnost imaju žene u toj delatnosti. Za pronalaženje odgovora na ta pitanja korišćene su opšta i posebna metodologija, proučavane su opšte spoznaje i zakonitosti, ali su autori dolazili i do vlastitih spoznaja. Osim empirijske metode i postavljenog teorijskog okvira, za koji je

služila recentna literatura i već objavljeni naučni radovi iz područja novinarstva, u istraživanju su sprovedene i ankete koje su bile s raznim ciljanim grupama. U prvoj anketi sudelovale su same sportske novinarkе iz zemalja nastalih na području bivše Jugoslavije. U drugoj je sudelovala sportska javnost uopšteno, a u trećoj je anketa poslata studentkinjama novinarstva. Takođe, korišćen je i istorijski metod, pomoću kojeg su otkriveni stepeni i faze razvoja ženskog novinarstva, odnosno položaj žena u sportskom novinarstvu, te upoređeno stanje kroz istoriju i današnje stanje, a kako bi bili dobijeni i odgovori o mogućoj budućoj ulozi i položaju žena u sportskom novinarstvu. Sadržajno su najpre obrađene posebne karakteristike sportskog novinarstva i sportskih novinara, a onda je izvršeno istraživanje putem odgovarajućih anketa. Na temelju prikupljenih podataka napravljena je analiza, te su u raspravi doneseni zaključci prema ciljevima istraživanja i postavljene hipoteze.

2. Sportsko novinarstvo

Prvo periodično sportsko izdanje u Hrvatskoj izašlo je 15. januara 1878. godine. U pitanju je bio časopis „Sokol”, koji je izlazio polumesečno pod uredničkom palicom Andrije Hajdinjaka i Franje Hochmana, svega godinu dana. Zatim je počeo izlaziti „Sport Dalmatino”, 24. aprila 1890. godine u Splitu. To je prvo sportsko izdanje koje je imalo sadržajne i grafičke osobine, te je izlazilo dva puta mesečno, a prodavalo se putem preplate. „Hrvatski športski list” je prvo nezavisno novinarsko izdanje, koje se počelo proizvoditi 1908. godine. Mario Reiger Vinodolski bio je urednik novina i smatra se jednim od prvih sportskih novinara (Acta Diurna, 2020). Istorijski dan bio je 15. maj 1956. godine, kada je televizijska slika iz Beča preko Graca i Slovenije stigla u Zagreb. Nakon toga, sedmog septembra 1957. godine, dogodio se prvi TV prenos uživo, a pratio je gala otvaranje Zagrebačkog velesajma. U maju iste godine je došlo do prvog sportskog prenosa, a radilo se o fudbalskoj utakmici između Jugoslavije i Italije, koja se igrala na stadionu u Maksimiru. Jugoslavija je slavila 6:1, a utakmicu je komentarisao Mladen Delić (Leksikon Hrvatske radiotelevizije, 2020).

Razvoj Interneta kao nosioca informisanja i komunikacije je započeo kada je razvijen umreženi hipertekstualni sistem za potrebe CERN-a pod nazivom *World Wide Web* (skraćeno WWW), koji je uključivao HTML jezik i HTTP protokol, pa je nakon instaliranja na kompjuter nastao prvi Veb server (CERN, 2020). Razvojem Interneta je i počelo onlajn novinarstvo, čije pozitivne strane su sledeće: brzo objavljivanje informacija, izveštavanje uživo, objava slika, audio i video zapisa, ekonomičnost i slično, a sve to odgovara i sportskom novinarstvu. Druga strana je ona negativna, koja zahteva pažnju posetilaca, poput nepouzdanih izvora, površnosti i nelektorisanog sadržaja.

„Sport se na internetskim portalima izborio za sam vrh zanimanja posetitelja, bilo da je reč o specijalnim sportskim portalima ili portalima koji imaju samo svoje sportske stranice. Otišlo se toliko daleko da postoje posebni portali za određene sportove, čak i

discipline ili sportske klubove, pritom izuzimajući službene mrežne stranice klubova i saveza koje su u službi odnosa s javnošću.” (Vasilj, 2014: 199)

Sport je u svim zemljama bivše Jugoslavije vrlo popularan. Konkretno u Hrvatskoj najbolji primer je Svetsko fudbalsko prvenstvo u Rusiji 2018. kada je hrvatska fudbalska reprezentacija osvojila drugo mesto. „Prema podacima *Google Trends*¹ za juli 2018, pojmovi 'Hrvatska – zemlja na Balkanu' i 'Hrvatska' nalaze se među pet pojmova koji su zabeležili najveći rast broja pretraga na *Google-u*” (Čizmić, 2018). Budući da u svim zemljama bivše Jugoslavije postoji široka publika koja prati sport, glavni zadatak sportskih novinara iz najpoznatijih medija je da izveštavaju o najvažnijim sportskim događajima u zemlji, Evropi i svetu. U svim državama, osim javnog servisa, postoje i televizije s nacionalnom koncesijom, koje prenose sportske događaje, kao i specijalizovani sportski kanali s komercijalnom orijentacijom. Iako mu već decenijama predviđaju kraj, radio još uvek opravdava poverenje svojih slušalaca, a u tome zasluge ima i sportski sadržaj. Vikend je na radiju rezervisan za sportske emisije, a na javnim radijskim servisima uobičajeni su prenosi domaćih fudbalskih prvenstvenih utakmica.

Što se tiče štampe, sportskom novinaru ne nudi se mogućnost dvosmerne komunikacije i treba znati kako uspostaviti interakciju s čitaocima. Ipak, sport je zahvalan za praćenje u štampi, pa mu urednici posvećuju znatnu pažnju. Svi dnevno-politički listovi, gotovo bez izuzetka, imaju sportske stranice. „Stranice sportske rubrike u dnevnoj štampi sve su brojnije i kvalitetnije” (Vasilj, 2014: 48). Sportski novinar u specijalizovanim sportskim dnevnim novinama svojim čitaocima je dužan omogućiti kvalitetan sadržaj, te zanimljive i tačne informacije. Rezultati sportista na velikim takmičenjima, kao što su Olimpijske igre, svetska i evropska prvenstva, nacionalne lige u popularnim sportovima, glavne su teme koje najčešće budu i na naslovnoj stranici novina i portala ili u prvim radijskim i televizijskim vestima. U specijalizovanim novinama posvećuje se veća pažnja sportovima koji nisu zastupljeni u ostalim medijima i amaterskom sportu.

Prema Maloviću (2005: 306), osnovna obeležja sportskog novinarstva su:

- izveštavanje o sportskim takmičenjima, uključujući najave događaja;
- izveštavanje s takmičenja, komentari i odjeci nakon njih;
- izrada profila: priča i portreta sportista;
- predstavljanje novih igrača, trenera, novih sportova, analiza sezone i slično.

Sportske novinare prati glas da je njihova grana novinarstva među jednostavnijima, trivijalnijima, što u praksi nije baš tako. Ljudi misle kako sportski novinari samo odlaze na sportske događaje i gledaju utakmice, posle čega napišu izveštaj ili nekoliko rečenica izjava i za to dobiju platu. Sportski novinar često živi život sporta i sportista koje prati, odlazi na treninge, posećuje takmičenja i stalno je u direktnoj vezi sa sportistima, trenerima i sportskim radnicima. (Bubalo, 2020)

¹ Stranica koja analizira popularnost upita za pretraživanje na *Google* pretraživačima.

3. Žene u novinarstvu – istorijski pregled

U 21. veku u našem društvu je još uvek nekima teško shvatiti kako žena teži obrazovanju i profesionalnoj karijeri, a ne samo porodici i majčinstvu. Žene su u novinarstvu kroz istoriju morale proći trnovit put, a posebno je zanimljiva njihova pojava i uloga u sportskom novinarstvu. U cilju obrazloženja prethodne tvrdnje, u nastavku će biti navedeni neki karakteristični primeri sudelovanja žena u novinarstvu u ranijim i aktuelnom razdoblju. U mnogim zemljama većina istaknutih novinara i urednika su muškarci. Iako je došlo do znatnih promena i prilika za žene koje rade u medijima u poslednjih nekoliko decenija, one su i dalje primetno u manjini u vrhunskim novinarskim ulogama, uprkos tome što, poslednjih godina, čine većinu studenata novinarstva i na srodnim fakultetima. Posebno treba upozoriti na seksizam i muški egoizam ali i na opasnosti s kojima se suočavaju žene kada u inostranstvu kao dopisnici izveštavaju iz ratnih zona.

U početku je postojao mali broj novinarki poput *Nellie Bly* iz SAD-a ili *Frances Power Cobbe* ili *Alice Meynell* koje su pisale u engleskoj štampi na prelazu u 20. vek (Franks, 2013: 1). Zanimljiva je uloga i *Katharine Graham*, koja je počela raditi kao novinarka kada je njen otac kupio „*The Washington Post*” 1933. godine u stečajnom postupku. „*Katharine Graham* preuzela je vođstvo '*Washington Posta*' 1969, te je nosila titulu predsednice odnosno izvršnog direktora '*Washington Post*' kompanije” (Felsenthal, 2011: 227).

Jedna od pionirki među ženama u sportskom novinarstvu bila je *Mary Ellen Garber*. U svet novinarstva ušla je za vreme Drugog svetskog rata, kada je potražnja za ovim poslom bila velika zato što su mnogi muškarci, pa tako i sportski novinari, u to vreme završavali na ratištima (Garber, 2008). Dugo godina sportskim novinarkama nije bio dopušten ulazak u svlačionicu. Naime, u američkim profesionalnim ligama običaj je uzimanje izjava nakon utakmice u svlačionicama timova. Sportskim novinarkama to nije bilo dopušteno, a za to pravo koje su imale njihove kolege su se same izborile. Stoga, treba spomenuti *Michaele Kemmelberg*, koja je u mušku svlačionicu ušla 1949. godine, zatim *Lesley Visser*, *Christine Brennan*, *Claire Smit*, koja je prva Afroamerikanka koja je pisala za „*New York Times*” i *Robin Herman* koja je prva žena u NHL svlačionici. Nadalje, *Jane Gross* je prva žena u NBA svlačionici.

Od poznatih novinarki iz 20. veka pažnju zasluđuje i Italijanka *Oriana Fallaci*, iz časopisa „*L'Europeo*” iz Milana, koja je izveštavala sa mnogih svetskih ratišta, ali i sa sportskih takmičenja. Na primer, tokom demonstracija u vreme Olimpijskih igara u Meksiku nju je teško ranila vojska, 2. septembra 1968. godine. Njeno svedočenje je pomoglo u opovrgavanju navoda meksičke vlade, koja je tvrdila da se masakr nije dogodio (Hooper, 2006).

U današnje vreme, društvene mreže svakako utiču i na veću popularnost sportskih novinarki. Tako je jedna od najpopularnijih Italijanka *Diletta Leotta*. Sportska

prezenterka ranije na „Sky sport”-u, danas radi na striming servisu (*streaming service*) „DAZN”, specijalizovala se za praćenje italijanske fudbalske Serije A i Serije B. Ona je na društvenoj mreži „Instagram” u 2020. godini imala čak 6,8 miliona pratilaca (Diletta Leotta, 2020).

Kada se govori o istoriji novinarstva na ovim prostorima, svakako period početaka žena u tom poslu obeležila je Marija Jurić Zagorka, koja je od 1895. do 1910. godine bila zaposlena u redakciji novina „Obzor”, u kojima napreduje od anonimne reporterke do političke novinarke koja izveštava o najvažnijim političkim događajima u regiji (Središnji državni portal, 2020).

Kada je reč o hrvatskim sportskim novinarkama, kao i o sportskim novinarkama uopšte u bivšoj Jugoslaviji i zemljama kasnije nastalim na ovim prostorima, svakako je prvo ime Milka Babović, koja je do danas ostala najcenjenija žena u novinarstvu uopšte. Nekad odlična atletičarka, višestruka prvakinja i rekorderka Jugoslavije, dvostruka studentska prvakinja, triput proglašena najboljom hrvatskom sportistkinjom u anketi „Sportskih novosti”, bila je prva sportska reporterka na području bivše Jugoslavije. Sportskim novinarstvom bavila se od 1949. godine, a od 1957. na Televiziji Zagreb (danas Hrvatskoj televiziji). Zbog posebnog načina komentaranja postala je zaštitni znak prenosa umetničkog klizanja, a dobitnica je niza nagrada iz područja novinarstva i sporta (Leksikon Hrvatske radiotelevizije, 2020). Preminula je 26. decembra 2020. godine u 93. godini života. Bila je zaražena koronavirusom.

4. Istraživanje uloge i statusa žene u sportskom novinarstvu

Pomoću tri odvojene ankete i njihovom analizom pokušava se saznati o ulozi i statusu žena u sportskom novinarstvu – kako same sportske novinarke doživljavaju svoj status i ulogu tokom obavljanja svog posla, kako ih doživljava javnost, kao i moguće smernice i promene koje bi mogle u ovoj delatnosti nastati u budućnosti. Treba naglasiti da je sprovedeno jedinstveno istraživanje o statusu i ulozi sportskih novinarki. Anketu su ispunjavale sportske novinarke iz Hrvatske i susednih zemalja, što je prvo takvo ispitivanje koje je obavljeno među sportskim novinarkama na području zemalja bivše Jugoslavije (Hrvatska, Srbija, Slovenija, Bosna i Hercegovina, Crna Gora i Makedonija).

4.1. Sportske novinarke na području zemalja bivše Jugoslavije

Već samom analizom delovanja svih sportskih medija vidljivo je kako je sve više i sportskih novinarki. Na području nekih zemalja broj im se stalno povećava, najčešće i zbog povećanog broja žena na fakultetima novinarstva ili srodnim fakultetima. U svim državama nastalih na području bivše Jugoslavije deluju cehovske organizacije sportskih novinara, negde kao samostalno telo, negde kao ogranak krovne, državnog udruženja novinara, a sve su i članice AIPS-a (*Association Internationale de la Presse Sportive*), krovnog međunarodnog udruženja sportskih novinara (www.aipsmedia.com).

Hrvatski zbor sportskih novinara osnovan je i pre priznavanja samostalnosti Hrvatske od strane međunarodne zajednice. Naime, 5. septembra 1991. godine osnovano je Hrvatsko društvo sportskih novinara, koje je 26. novembra 1994. godine na Saboru u Rovinju promenilo ime u Hrvatski zbor sportskih novinara, a takav naziv udruženje hrvatskih sportskih novinara nosi i danas (HZSN, 2020). Prema dobijenim podacima, Hrvatski zbor sportskih novinara ukupno broji 182 člana, među kojima je 14 žena. Članstvo u HZSN-u, jednako kao i u AIPS-u i u drugim novinarskim organizacijama, nije obavezno, te svake dve godine dolazi do ponovnog brojanja članova. S druge strane, o približno realnijem broju sportskih novinarki u redakcijama u Hrvatskoj poslužiće i popis novinara i novinarki koji su sudelovali u izboru najboljih sportista, sportistkinja i sportskih kolektiva Hrvatske za 2019. godinu koju tradicionalno organizuju „Sportske novosti”, jedine dnevne sportske novine u Hrvatskoj. Naime, za sportistu, sportistkinju, tim i ekipu godine u Hrvatskoj glasalo je tada 290 novinara iz 55 redakcija, od kojih je 27 novinarki. Naravno, broj sportskih novinarki u Hrvatskoj je još veći, jer nisu sve redakcije sudelovale u ovom izboru (Sportske novosti, 2019).

U Bosni i Hercegovini, zbog specifičnog državnog ustrojstva nakon Dejtonskog sporazuma, gde je država podeljena na dva entiteta – Federaciju Bosne i Hercegovine i Republiku Srpsku, deluje Asocijacija sportskih novinara Federacije Bosne i Hercegovine, ali u sklopu Društva BiH novinara. Premda je postojala inicijativa za formiranje krovne organizacije sportskih novinara na nivou cele Bosne i Hercegovine, to se nije dogodilo. Asocijaciji sportskih novinara Federacije Bosne i Hercegovine mogu pristupiti sportski novinari iz oba entiteta. Prema podacima dobijenim iz ASNFBiH, danas u Federaciji Bosne i Hercegovine deluje 15 profesionalnih sportskih novinarki, a tu je još određeni broj žena koje se bave sportskim novinarstvom, ali u honorarnom statusu ili za svoje medije rade na ugovor o delu (Asocijacija sportskih novinara Federacije Bosne i Hercegovine, 2020).

Udruženje sportskih novinara Srbije takođe je prošlo različite faze u zavisnosti od promena državnog uređenja. Tako je nakon raspada Jugoslavije, 24. juna 1992. godine, održana Skupština sportskih novinara SR Jugoslavije, kome je prethodilo formiranje Udruženja sportskih novinara u Srbiji i Crnoj Gori, tadašnjim preostalim članicama Savezne Republike Jugoslavije. Tako je 20. juna 1992. godine održana Skupština Udruženja sportskih novinara Srbije, a nakon osamostaljenja Crne Gore, 2007. godine prihvaćen je zahtev Udruženja sportskih novinara Srbije o zadržavanju mesta u Međunarodnoj asocijaciji sportskih novinara (AIPS). Članstvo u USNS nije obavezno, a obnavlja se svake druge godine. Iz tog razloga neobaveznog članstva nije bilo moguće lako utvrditi tačan broj sportskih novinarki Udruženja sportskih novinara Srbije. Iz Udruženja je dobijen podatak da je, od 220 sportskih novinara koji imaju pres kartu USNS-a, samo 14 žena u 2020. godini imalo taj status. Međutim, kratkom anketom među svim najeminentnijim redakcijama u Republici Srbiji utvrđeno je kako u 21 redakciji profesionalno deluju 43 sportske novinarke. Iz USNS procenjuju kako je 80-ak

novinarki koje se u Srbiji bave sportskim novinarstvom, bez obzira da li se radi o profesionalnom ili honorarnom statusu (USNS, 2020).

Tokom leta 1992. godine u Sloveniji je osnovano Društvo športnih novinarjev Slovenije (DŠNS). Prema podacima dobijenim iz DŠNS, trenutno je, od 173 aktivna člana i 30 penzionera, 25 novinarki i 10 fotoreporterki, koje takođe, prema statutu DŠNS, imaju pravo na članstvo u toj organizaciji (DŠNS, 2020).

Udruženje sportskih novinara Crne Gore navodi kako je ono osnovano još 1962. godine, premda je Crna Gora samostalna država od 3. juna 2006. godine. Nakon toga Udruženje sportskih novinara Crne Gore počinje da deluje samostalno, a kasnije su primljeni i u članstvo AIPS-a (USNCG, 2020). Prema dobijenim podacima iz USNCG, danas su samo tri sportske novinarki stalne članice Udruženja. Naime, članstvo u udruženju ne samo da je neobavezno nego se ni ne plaća članarina.

Sekcija sportskih novinara Makedonije (SSNM) sastavni je deo Udruženja novinara Makedonije (UNM). Od stotinjak sportskih novinara koji redovno plaćaju članarinu, samo je sedam žena. Od toga, tri su televizijske sportske novinarki, tri rade na portalima, a jedna u novinama. Sve su stare između 35 i 50 godina i s više od 15 godina rada u sportskom novinarstvu. Premda je broj sportskih novinarki u Makedoniji znatno veći, mlade sportske novinarki, pa i novinarki uopšteno, ne ulaze u udruženja sportskih novinara, niti u Sekciju sportskih novinara Makedonije. Iz SSNM navode kao probleme male plate i činjenicu kako različiti mediji koriste sve više tzv. opšte novinare, koji nisu specijalizovani ili su u redakciji zaduženi za praćenje društvenih mreža i ostalih medija (tzv. *copy-paste* novinarstvo), pa onda na osnovu različitih objava kreiraju medijski sadržaj (Sekcija sportskih novinara Makedonije, 2020).

TABELA 1: Članstvo sportskih novinarki u nacionalnim udruženjima sportskih novinara

Država	Broj članica u udruženjima sportskih novinara
Hrvatska	14
BiH	15
Slovenija	25+10
Srbija	14
Crna Gora	3
Makedonija	7

Izvor: Udruženja sportskih novinara Hrvatske, BiH, Slovenije, Srbije, Crne Gore i Makedonije²

² U Društvu sportskih novinara Slovenije (DŠNS) pravo na članstvo osim sportskih novinarki imaju i fotoreporterke.

4.2. Anketa o ženama u sportskom novinarstvu

Područje koje se istražuje su različiti oblici diskriminacije sportskih novinarki. Ispituje se da li je ženama teže uspeti u sportskom novinarstvu i da li je razlog manjeg broja žena u sportskom novinarstvu njihova nezainteresovanost. Istraživanjem putem ankete obuhvaćene su tri ciljane grupe. Prvi deo je vezan za ispitivanje žena koje rade u sportskom novinarstvu i obuhvatilo je položaj, ulogu i pitanja predrasuda i(li) diskriminacije s kojima se susreću. Drugi deo se odnosi na ispitivanje i percepciju javnosti o ženama kao sportskim novinarkama. Treći deo se odnosi na anketu koja je obavljena sa studentkinjama novinarstva.

Anketiranjem sportskih novinarki na području svih zemalja bivše Jugoslavije dobijen je veliki broj odgovora i reprezentativan uzorak. Na taj način, želja autora ovog rada je da prikažu i širu sliku o ženama u sportskom novinarstvu. Cilj ankete je saznati kakvo je stanje i položaj žena u sportskom novinarstvu, a posebno vezano za predrasude o sportskim novinarkama i jesu li se na svom poslu suočile s nekom vrstom diskriminacije. Anketa je poslata na adrese sportskih novinarki ili onih koje su radile u sportskom novinarstvu i isključivo s iskustvom sportskih novinarki su mogle ispuniti anketu u istom razdoblju.

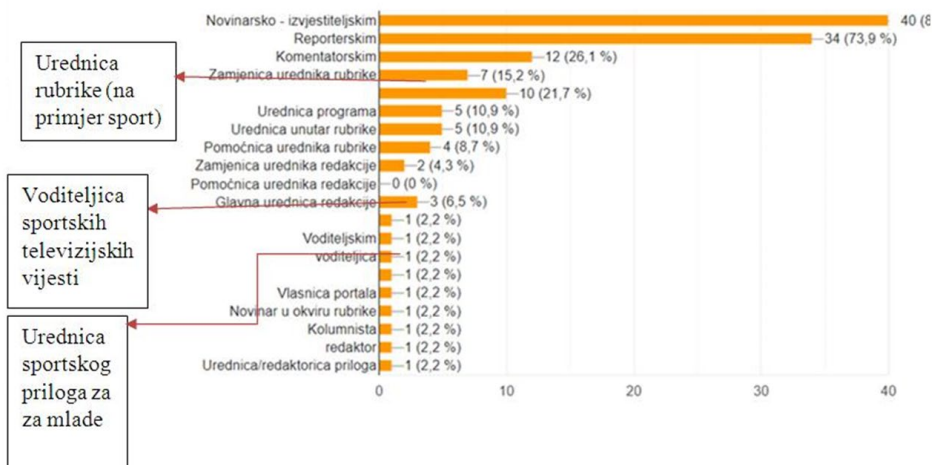
Anketa povezana s ovom tematikom je obavljena kroz deset pitanja koja su u nastavku prikazana i analizirana. Treba naglasiti kako se radi o jedinstvenom i verovatno prvom istraživanju u kojem su ispitanice isključivo bile sportske novinarki. Anketu su ispunjavale sportske novinarki iz Hrvatske, Slovenije, Srbije, Bosne i Hercegovine, Makedonije i Crne Gore kako bi se dobio što veći uzorak ispitanica, te da se prikaže šira slika o ženama u sportskom novinarstvu. Cilj ankete je bio saznati kakvo je stanje i položaj žena u sportskom novinarstvu, jesu li se susrele s predrasudama u svom poslu zato što su žene i jesu li se na svom poslu suočile s nekom vrstom diskriminacije. Anketa je bila javnog tipa, a poslata je na adrese sportskih novinarki ili onih koje su dugo godina radile u sportskom novinarstvu. Anketa se mogla ispuniti od 21. maja do 4. juna 2020. godine, kada je zaključena, te je zabeleženo sudelovanje 51 anketirane sportske novinarki, a prihvaćeni su odgovori 46 anketiranih³.

Većina ispitanih sportskih novinarki, prema Grafiku 1, na pitanje o mestima na kojima su radile ili rade u sportskom novinarstvu, odgovorila je da je to na novinarsko-reporterskim, čak 87% (40 žena). Zatim, da je radila ili radi na reporterskim je odgovorilo njih 34, što je 73,9%, a 26,1% (12 žena) na komentatorskim. Na poziciji urednica rubrike bilo je 21,7% sportskih novinarki, dok ih je 15,2% odgovorilo da su bile ili su na poziciji zamenice urednika rubrike. Urednica programa je 10,9% ispitanica (pet žena), kao i urednica unutar rubrike. Pomoćnica urednika rubrike ima 8,7%, glavnih urednica redakcije 6,5%, a 4,3% zamenica urednika redakcije. Ostali odgovori nose po 2,2%, što znači da je po jedna žena odgovorila da je radila na poslovima pomoćnice

³ Odgovori pet anketiranih učesnica nisu prihvaćeni zbog sumnji u iskrenost odgovora.

glavnog urednika, voditeljice, vlasnice portala, novinara u okviru neke druge rubrike, kolumniste, redaktora, urednice/redaktorice priloga.

GRAFIK 1: Na kojim ste sve poslovima radili ili radite u sportskom novinarstvu?

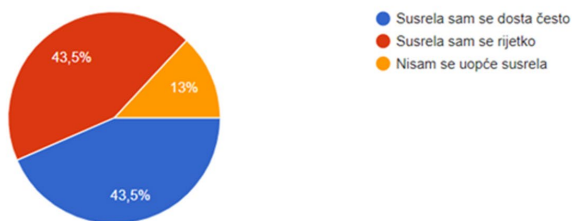

Izvor: lična arhiva autora

GRAFIK 2: Susretanje žena s predrasudama u sportskom novinarstvu

Jeste li se susreli s predrasudama u sportskom novinarstvu zato što ste žena?

46 odgovora

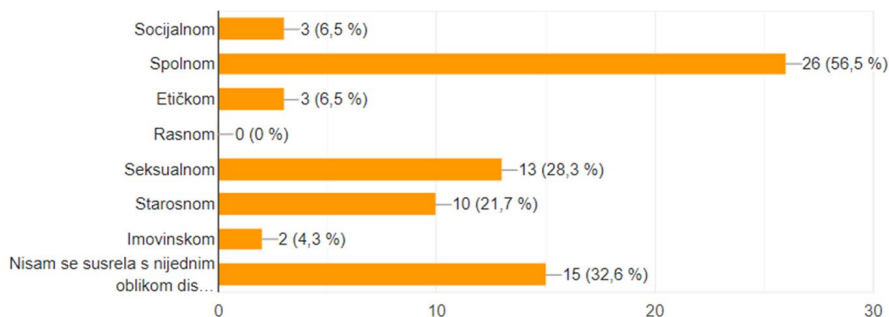
Izvor: lična arhiva autora

Budući da rad istražuje predrasude i diskriminaciju žena u sportskom novinarstvu, bilo je potrebno saznati kakva je situacija danas. Prema Grafiku 2, na pitanje o tome da li su se susrele s predrasudama u sportskom novinarstvu zato što su žene, 43,5% ispitanica (20 žena) odgovorilo je da se susrelo dosta često. U istom postotku nalazi se odgovor da su se susrele retko. Manji postotak ispitanica nije se uopšte susreo s predrasudama, njih 13%.

GRAFIK 3: Susret s nekom vrstom diskriminacije na poslu

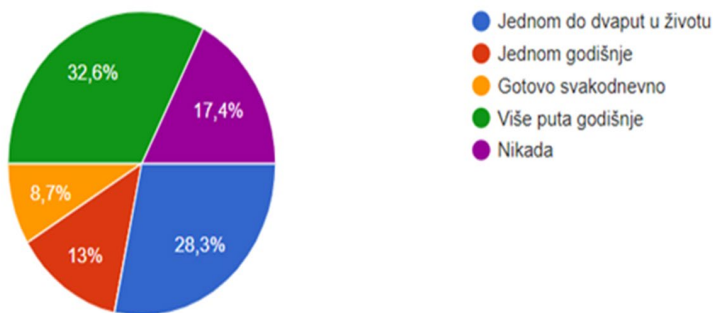
Jeste li se na svom poslu suočili s nekom vrstom diskriminacije?

46 odgovora

Izvor: lična arhiva autora

Na pitanje o tome da li su se na svom poslu suočile s nekom vrstom diskriminacije, 55,5% žena (26) odgovorilo je da se susrelo sa polnom, dok je 32,6% (15 žena) odgovorilo da se nisu susrele s bilo kakvim oblikom diskriminacije. Grafik 3 pokazuje da se sa seksualnom diskriminacijom susrelo 28,3% ispitanica, a 21,7% (13 žena) susrelo se sa starosnom diskriminacijom. S etičkom se susrelo 6,5% (tri žene), a dve žene susrele su se s imovinskom diskriminacijom, što je 4,3%. S rasnom diskriminacijom nije se susrela nijedna žena.

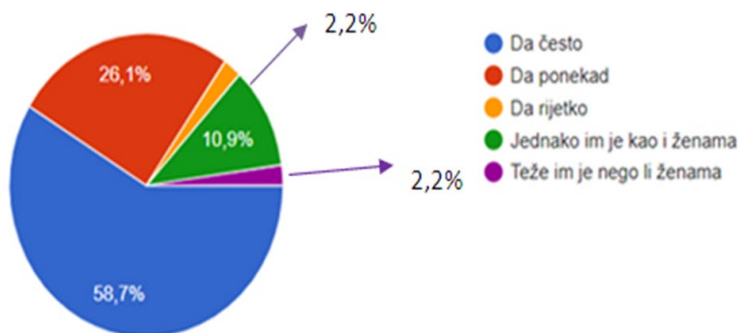
GRAFIK 4: Koliko često ste se susreli s diskriminacijom zato što ste žena?

Izvor: lična arhiva autora

Pitanje o kojem se govori u Grafiku 4 nadovezuje se na prethodno, u kojem se saznalo s kojom vrstom diskriminacije su se susrele sportske novinarki. U ovom pitanju želelo se saznati koliko često su se susrele s diskriminacijom samo zato što su žene. Njih 32,6%

(15 žena) odgovorilo je kako se s diskriminacijom susrelo više puta godišnje, dok ih se jednom do dva puta godišnje sa istim problemom susrelo 28,3%. S druge strane, postoji 17,4% sportskih novinarki koje se nikada nisu susrele s diskriminacijom, dok je šest žena (13%) odgovorilo da se susrelo jednom godišnje, a 8,7% (četiri žene) da se susreće svakodnevno.

GRAFIK 5: Mislite li kako je muškarcima lakše uspeti u sportskom novinarstvu?

Izvor: lična arhiva autora

Prema Grafiku 5, većina ispitanih sportskih novinarki na pitanje o tome da li smatraju da je muškarcima lakše uspeti u sportskom novinarstvu dala je potvrdni odgovor. Odgovor da je tako često dalo je 27 žena, što je 58,7%, a da je tako ponekad odgovorilo je 13 žena, što je 26,1%. S druge strane, 10,9% ispitanica odgovorilo je kako im je jednako kao i ženama. Na posljednjem mestu nalaze se odgovori koji ističu da je to retko i da je muškarcima teže nego ženama, što je izdvojila po jedna žena (po 2,2%).

GRAFIK 6: Da li je ženama u sportskom novinarstvu lakše ili teže da napreduju od njihovih kolega muškaraca?

Izvor: lična arhiva autora

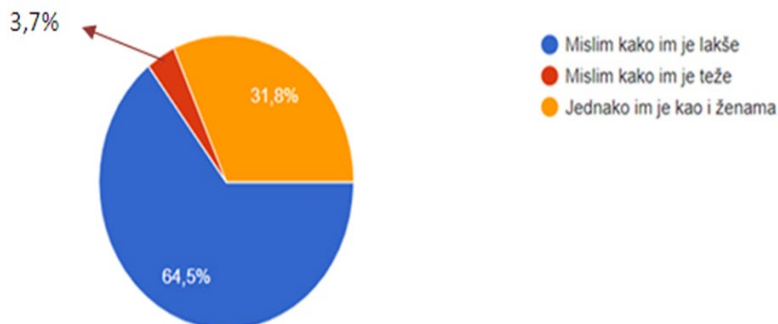
Grafik 6 pokazuje jedan važan problem žena uopšte, a to je napredovanje u poslu. Na pitanje o tome da li je ženama u sportskom novinarstvu lakše ili teže da napreduju u odnosu na njihove kolege muškarce 71,7% ispitanica (33 žene) odgovorilo je da je teže, a 10 sportskih novinarki, što je 21,7%, odgovorilo je da im je jednako omogućeno napredovanje. Nadalje, 6,5% (tri žene) smatra da je lakše napredovati.

4.3. Anketa percepcije javnosti o ženama u sportskom novinarstvu

Cilj anketnog istraživanja je uz pomoć upitnika prikupiti određene informacije za područje koje se istražuje. Konkretnije, htelo se pokazati kakva je percepcija javnosti prema sportskim novinarkama i koliko su vidljive i prepoznatljive. Postavljeno je šest pitanja, pri čemu su četiri pitanja izbor jednog od ponuđenih odgovora ili nekoliko njih, dok su dva pitanja slobodnog odgovora, a to su ujedno i neobavezna pitanja.

GRAFIK 7: Mislite li kako je muškarcima lakše uspjeti u sportskom novinarstvu nego ženama?

107 odgovora

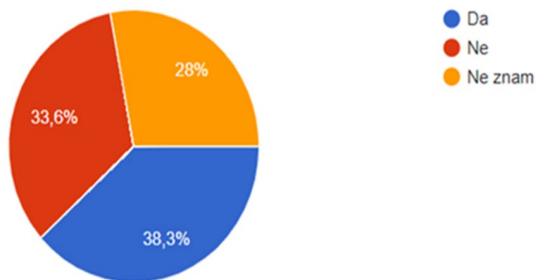
Izvor: lična arhiva autora

S obzirom na to da su tema ovog rada žene u sportskom novinarstvu, jedan od ciljeva rada je ispitati ljude o tome šta oni misle o tezi da je muškarcima lakše uspjeti u sportskom novinarstvu nego ženama. Prema Grafiku 7, čak 64,5% ispitanih smatra kako je muškarcima lakše, a 31,8% misli kako im je jednako kao i ženama. Samo 3,7% ispitanika misli da je muškarcima teže uspjeti u sportskom novinarstvu.

Na pitanje u Grafiku 8, o tome da li smatraju kako postoje sportovi i sportski događaji s kojih žene mogu kvalitetnije izveštavati od svojih kolega muškaraca, njih 38,3% odgovorilo je da postoje, dok ih je 33,6% odgovorilo da ne postoje, a 25% da ne zna.

GRAFIK 8: *Smatrate li kako postoje sportovi i sportski događaji s kojih žene mogu kvalitetnije izveštavati od njihovih kolega muškaraca?*

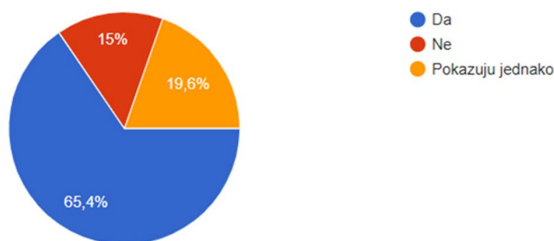
107 odgovora

Izvor: lična arhiva autora

GRAFIK 9: *Smatrate li kako žene pokazuju manji interes za sport od muškaraca?*

107 odgovora

Izvor: lična arhiva autora

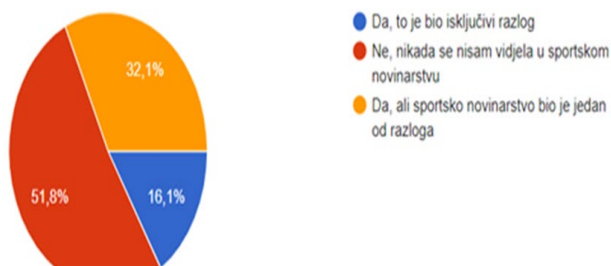
Na Grafiku 9, na pitanje da li smatraju kako žene pokazuju manji interes za sport od muškaraca, potvrdni odgovor je dalo 70 osoba, što čini 65,4%. Sledi 15% ispitanika koji to ne smatraju, a 19,6% ispitanika odgovorilo je kako smatra da pokazuju jednaki interes.

4.4. Anketa namenjena studentkinjama novinarstva

Ovom kratkom anketom, koja se sastoji od tri pitanja, želelo se saznati kakva je budućnost ženskog sportskog novinarstva u Hrvatskoj. Anketa je poslata studentkinjama koje studiraju novinarstvo pomoću grupa na društvenoj mreži „Fejsbuk“ (Facebook). Postavljena su dva pitanja na koja su studentkinje odgovarale tako što su odabrale ono što je istinito za njih.

GRAFIK 10: *Da li je sportsko novinarstvo razlog Vašeg upisivanja na fakultet novinarstva?*

112 odgovora

Izvor: lična arhiva autora

Prema Grafiku 10, na pitanje o tome da li je sportsko novinarstvo razlog njihovog upisivanja na fakultet, 58 ispitanica odgovorilo je da nije, odnosno da se nikada nisu videle u sportskom novinarstvu, što je 51,8%. Sa druge strane, da je sportsko novinarstvo bio jedan od razloga odgovorilo je 32,1% (36 anketiranih studentkinja), dok je 16,1% (18 anketiranih) odgovorilo kako je to bio isključivi razlog upisivanja fakulteta novinarstva.

GRAFIK 11: *Možete li se u budućnosti zamisliti kao sportska novinarka?*

112 odgovora

Izvor: lična arhiva autora

Prema Grafiku 11, na pitanje mogu li se zamisliti u sportskom novinarstvu, većina ispitanih studentkinja odgovorila je da mogu, ali da sportsko novinarstvo nije njihov prvi izbor, njih 45,5% (51 studentkinja). S druge strane, da im je to prvi izbor i želja odgovorilo je 20,5% (23), dok je trećina odgovorila da se ne može zamisliti u tom poslu.

5. Rasprava

Cilj ovoga rada je bio saznati kakva je uloga i položaj žena u sportskom novinarstvu. Hipoteze su proverene sa tri ankete, na tri različita uzorka. Postoje brojni poslovi gde su žene diskriminirane. Jedan od tih poslova, što je pokazala prva anketa, jeste i sportsko novinarstvo, u kojem su se žene susrele s raznim problemima, nepoverenjem u stručnost, te različitim vrstama diskriminacije. Osim diskriminacijom, sportske novinarke susreću se i s predrasudama, koja predstavlja unapred doneseno mišljenje ili sud o nekome, te iz nje proizilaze razni oblici nepravednog i diskriminirajućeg ponašanja prema nekoj osobi. Čak 43,5% ispitanih sportskih novinarki susrelo se dosta često s predrasudama, što im je sigurno otežalo napredak u karijeri. Kako su predrasude negativni stavovi o osobama, u ovom slučaju sportskim novinarkama, one su morale svojim radom, trudom i upornošću razbiti predrasude okoline kako bi mogle napredovati u karijeri. Kako bi uzorak bio veći, ispitanice u prvoj anketi bile su sportske novinarke iz Hrvatske i ostalih zemalja nastalih na području bivše Jugoslavije, koje su potvrdile da su se susrele s različitim oblicima diskriminacije.

Prva hipoteza, da je ženama teže uspeti u sportskom novinarstvu nego njihovim kolegama muškarcima, potvrđena je jer čak 58,7% ispitanih sportskih novinarki smatra kako je muškarcima lakše uspeti nego ženama, a to smatraju i pratioci sportskih zbivanja. Druga hipoteza, da su žene u sportskom novinarstvu suočene su s različitim oblicima diskriminacije, takođe je potvrđena jer se 56,5% ispitanica susrelo sa polnom diskriminacijom, a 32,6% žena s diskriminacijom se susreće više puta godišnje. Hipoteza da je manji interes žena za sportsko novinarstvo pokazala se tačnom jer 65,4% ispitanih različitih starosnih grupa smatra kako žene pokazuju manji interes za sport od muškaraca. Uz to 51,8 odsto ispitanih studentkinja novinarstva i srodnih fakulteta nikada se nisu zamišljale u sportskom novinarstvu, a njih gotovo 34 odsto ni danas se ne vidi u sportskom novinarstvu.

Osim navedenog istraživanja, postoje podaci da i u drugim vrstama novinarstva žene imaju određene probleme kada je reč o zastupljenosti. Naime, prema istraživanju uloge i položaja žena i analizi 3.148 vesti iz 180 središnjih informativnih emisija tri televizije s nacionalnom frekvencijom u Hrvatskoj u razdoblju od 2009. do 2013. godine, pokazano je kako žene autorski potpisuju značajno više (42,6%) vesti od muškaraca (23,9%). Bez obzira na to, muškarci su se kao voditelji informativnih emisija u analiziranom razdoblju pojavljivali u 60 odsto slučajeva. Dakle, dok žene više rade iza kamere, muškarci se češće pojavljuju ispred kamere. Muškarci kao autori vesti (novinari) izrazito biraju muškarce kao izvore informacija, a samo u 2,5% vesti kao izvor biraju žene (Car i dr., 2017).

U sklopu rasprave o sprovedenim istraživanjima o ulozi i statusu žena kao sportskih novinarki postoje već sprovedena istraživanja u ranijim razdobljima i u drugim zemljama. Novinari su već početkom sedamdesetih godina prošlog veka utvrdili da je samo oko 25 žena bilo zaposleno u sportskom novinarstvu u SAD-u (Creedon, 1994). Uz

to, sprovedeno je demografsko istraživanje koje govori o tome da su američki sportski novinari zaposleni u novinama i popularnim internetskim stranicama bili muškarci – i to čak njih 94 odsto, sportskih urednika je bilo 90 odsto, pomoćnika urednika 89 odsto, novinara 90 odsto, a kolumnista i grafičkih urednika 84 odsto (Lapchick, Moss II, Russell & Scarce, 2011). U promatranom razdoblju žene čine samo 7–10 odsto od ukupnog broja američkih televizijskih sportskih novinara (Etling, Young, Faux & Mitchell, 2011). Štaviše, mnoge žene na televiziji u sportskom novinarstvu su, čini se, angažovane kao sporedni reporteri, uglavnom zbog njihovog seksepila (Davis & Krawczyk, 2010).

Studije u brojnim zemljama (npr, Australija, Kanada, Velika Britanija, Novi Zeland, Španija, Holandija) dosledno pokazuju da su muškarci autori većine sportskih sadržaja bez obzira na vrstu medija (Biscomp & Griggs, 2012). Prema drugom istraživanju iz tog vremena, u državi Izrael od svih sportskih članaka 89 odsto su autori muškarci, a žene samo 11 odsto (Bernstein, 2002). Navedeni podaci samo potvrđuju dokaze postavljenih hipoteza. Ovome se može dodati istraživanje iz kojeg proizilazi da je sve više žena u uredničkim poslovima, pa to može biti podsticaj kako bi žene u sportskom novinarstvu bile više zastupljene u novinarskoj operativi (Tamir et al., 2017). Takođe, jedno istraživanje pokazalo je kako će više žena biti u sportskom novinarstvu ako se žene za to opredeljuju već u ranom dobu, te nastave edukaciju i specijalizaciju (Galily, 2014).

U budućnosti se, ipak, prema istraživanju u ovom radu sprovedenom kroz anketu među studentkinjama novinarstva, a na temelju dobijenih rezultata, može očekivati porast broja žena u sportskom novinarstvu, s obzirom na povećani interes kod žena za novinarstvo uopšte i veći broj žena na studijama novinarstva od muškaraca. Novi mediji sportskim novinarkama daju više mogućnosti da se bave ovim oblikom novinarstva. Neke od njih pokrenule su vlastite medije i sada rade ono što vole i kreiraju vlastiti sadržaj. Možda u budućnosti neće postojati veća zainteresovanost žena za sportsko novinarstvo, ali ovaj rad pokazuje da se može očekivati veći broj žena u sportskom novinarstvu, kao i to da sportsko novinarstvo nije isključivo rezervisano za muškarce, već za sve one koji vole sport i koji su željni učiti, istraživati i dati sve od sebe da steknu kompetencije, znanja i veštine sportskih novinara. Sama javnost već sada je upoznata s radom žena u sportskom novinarstvu. Spremna je na nova lica i na promene u smislu komentarisanja i izveštavanja sa sportskih događaja, a sigurno žene u sportskom novinarstvu mogu doprineti željenim promenama.

6. Zaključak

Iz prethodnog sadržaja, posebno iz rasprave, može se zaključiti da su cilj i zadaci ovoga rada ispunjeni. Analizirani su osnovni podaci u vezi sudelovanja žena u novinarstvu tokom istorije. Posebno je obrađeno sportsko novinarstvo i novinari s osvrtom na sudelovanje žena, kako u svetskom, tako i u hrvatskom sportskom novinarstvu. Postavljena hipoteza u sva tri oblika je istražena i dokazana sa sledećim podacima. Čak 58,7 odsto ispitanica smatra da je muškarcima lakše uspeti u novinarstvu nego

ženama. Od svih ispitanih novinarki 56,5 odsto njih smatra da su doživele neki oblik polne diskriminacije. Posebno je važno napomenuti da 65,4 odsto žena pokazuje manji interes za novinarstvo zbog navedenih razloga. Osim toga, istraživanja iz sveta takođe potvrđuju da su žene slabije zastupljene u sportskom novinarstvu. Bez obzira na to, postoje relevantni stavovi da žene trebaju već u ranijem dobu da pokažu zanimanje za sportsko novinarstvo i sport uopšte, a onda u skladu s ličnim interesom da rade na vlastitom obrazovanju i usavršavanju, kroz edukaciju i specijalizaciju, te naravno i praksu, bez koje je nemoguće graditi novinarsku karijeru.

7. Ograničenja i nastavak u istraživanju

Ovaj istraživački rad je imao za cilj istražiti ulogu i položaj žena u sportskom novinarstvu na području regije, odnosno zemalja nastalih na području bivše Jugoslavije. Istraživanje je obavljeno empirijskom metodom na terenu koristeći dostupne informacije i uz pomoć ankete. U tom pogledu nije dosad bilo relevantnih podataka koji se mogu naći na platformama i drugim internetskim izvorima. Buduća istraživanja bi trebala obuhvatiti sofisticiranije metode s posebnim naglaskom na obrazovni proces žena u cilju bavljenja sportskim novinarstvom. Uz to, nastavak istraživanja treba usmeriti na utvrđivanje optimističkih razloga kako bi žene bile više uključene u sportsko novinarstvo, posebno u uredničke i voditeljske uloge.

Literatura

- Acta Diurna. *Britannica*. URL: <https://www.britannica.com/topic/Acta>. Posećeno: 04.06.2020.
- Bernstein, A. (2002). Is it time for a victory lap? Changes in the media coverage of women in sport. *International Review for the Sociology of Sport*, 37(3/4), 415–428.
- Biscomp, K., & Griggs, G. (2012). 'A splendid effort!' Print media reporting of England's women's performance in the 2009 Cricket World Cup. *International Review for the Sociology of Sport*, 48(1), 99–111.
- Bubalo, S. (2015). Novinarstvo – muški sport kojim se bave žene. URL: www.womeninadria.com/novinarstvo. Posećeno: 15.06.2020.
- Car, V., Leaković, K., Stević, A., i Stipović, J. (2017). Žene i muškarci u televizijskim vijestima: glasovi nejednake vrijednosti. *Medijska istraživanja: znanstveno-stručni časopis za novinarstvo i medije*, 23(1), 73–100. DOI: 10.22572/mi.23.1.4.
- CERN. A short history of the Web. URL: <https://home.cern/science/computing/birth-web/short-history-web>. Posećeno: 28.09.2020.
- Creedon, P. J. /Ed./ (1994). *Women, media and sport: Challenging gender values*. Thousand Oaks; London; New Delhi: SAGE Publications.

- Čizmić, M. (01.08.2018). Hrvatska je u srpnju bila hit na Googleu. *Zimo*. URL: <https://zimo.dnevnik.hr/clanak/hrvatska-je-u-srpnju-bila-hit-na-googleu---525704.html>. Posećeno: 15.12.2020.
- Davis, D. C., & Krawczyk, J. (2010). Female sportscaster credibility. *Journal of Sports Media*, 5(2), 1–34.
- Diletta Leotta. URL: <https://www.instagram.com/dilettaleotta>. Posećeno: 02.12.2020.
- DŠNS – Društvo športnih novinarjev Slovenije. URL: <https://www.dsns.si>. Posećeno: 20.11.2020.
- Etling, L. W., Young, R. W., Faux, W. V., & Mitchell, J. C. (2011). Just like one of the guys? Perceptions of male and female sportscaster's voices. *Journal of Sports Media*, 6(2), 1–21.
- Felsenthal, C. (2011). *Power, Privilege and the Post: The Katharine Graham Story*. New York: Seven Stories Press.
- Franks, S. (2013). *Women and journalism*. London; New York: I. B. Tauris.
- Galily, Y., Kaufman, H., & Tamir, I. (2015). She got game?! Women, sport and society from an Israeli perspective. *Israel Affairs*, 21(4), 559–584.
- Garber, M. – Biography. *National Sports Media Association*. URL: <https://nationalsportsmedia.org/awards/hall-of-fame/2008-mary-garber>. Posećeno: 20.11.2020.
- Hooper, J. (15.09.2006). Controversial Italian Journalist Dies. *The Guardian*. Posećeno: 15.10.2020.
- HZSN – Hrvatski zbor sportskih novinara. URL: <https://www.hzs.hr/hr/onama/povijest-hzs-a>. Posećeno: 25.11.2020.
- Lapchick, R., Moss II, A., Russell, C., & Searce, R. (2011). *The 2010–11 Associated Press Sports Editors Racial and Gender Report Card*. URL: https://www.tidesport.org/_files/ugd/7d86e5_f307eb7b4dd745bd8d53607df305ab39.pdf.
- Leksikon Hrvatske radiotelevizije. URL: <https://obljetnica.hrt.hr/leksikon>. Posećeno: 04.06.2020.
- Malović, S. (2005). *Osnove novinarstva*. Zagreb: Golden marketing – Tehnička knjiga.
- Sportske novosti (30.12.2019) – štampano izdanje.
- Swanson, S. E. (2009). *Women in sports journalism, Master theses*. URL: https://scholarworks.sjsu.edu/etd_theses/3986. DOI: 10.31979/etd.tps9-gtwq.
- Tamir, I., Yarchi, M., & Galily, Y. (2017). Women, Sport and the Media: Key elements at play in the shaping of the practice of women in sport journalism. *Communications*, 43(1). DOI: 10.1515/commun-2017-0039.
- USNCG – Udruženje sportskih novinara Crne Gore. URL: <https://usncg.me>. Posećeno: 20.11.2020.
- USNS – Udruženje sportskih novinara Srbije. URL: <https://www.usns.rs>. Posećeno: 20.11.2020.
- Vasilj, M. (2014). *Sportsko novinarstvo*. Zagreb/Sarajevo/Mostar: Synopsis.

KREŠIMIR LACKOVIĆ

Department of Communication science, media and journalism, University North,
University center Koprivnica, Croatia

TEA GAŠPARIĆ

Department of Communication science, media and journalism, University North,
University center Koprivnica, Croatia

THE ROLE AND POSITION OF WOMEN IN SPORTS JOURNALISM

Summary: *Sports journalism is a special type of journalism that transmits information on sports topics and events. The stereotype that men can report on sports better than women is often encountered. Therefore, the aim of this paper is to discover what used to be the position and role of women in sports journalism and what it is today, to discover whether sports journalists face discrimination, what the public thinks of women in sports journalism and what future women have in this field. In this regard, the hypotheses have been set in according to which it is harder for women to succeed in sports journalism, further how female sports journalists encounter various forms of discrimination which results in less interest from women in sports journalism in general. In the research, we used general and special methodology, but also the historical method, with which we discovered the historical role of women in journalism in general and in sports journalism. The content first covered the special features of sports journalism and sports journalists, and then a research was conducted. Recent literature was used and surveys were conducted with different target groups. The results of the research determined the justification of the goals and the position of women in sports journalism and thus confirmed the set hypotheses. Based on the collected data, an analysis of the results was made, and further to the discussion, the conclusions were reached in respect of the justification of the goals and evidence of the set hypotheses. Continuation of research on this topic should focus on more sophisticated methods and the educational process in order to better represent the women in sports journalism.*

Keywords: *media, sport journalism, women sports journalists, discrimination.*

Datum prijema rada: 27.08.2022.

Rad prihvaćen za objavljivanje: 26.10.2022.